

1. (3+2+2+3 pont)

a) A $\{\cos(nx) \mid n = 0, 1, 2, \dots\}$ függvények halmaza egy ortogonális bázist adja $L^2([0, \pi])$ -nek. Adj meg ebben a térben egy ortonormált bázist!

b) Legyen a 2π szerint periodikus f függvény értéke $f(x) = 2$, ha $x \in [0, 1]$, máskülönben $f = 0$. Ha $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \sum_{n \in \mathbb{Z}} \hat{f}_n e^{inx}$, akkor mennyi $\hat{f}(-5)$?

c) $\phi_t(t, x) = \phi_{xx}(t, x)$, $\phi(0, x) = \exp(i(5x)) + \sin(2x)$. Mennyi $\phi(t, x)$?

d) $\phi_{tt}(t, x) = \phi_{xx}(t, x)$, $\phi(0, x) = \sin(3x)$, $\phi_t(0, x) = \sin(4x)$. Mennyi $\phi(t, x)$?

(a) $\int_0^\pi |\cos(0x)|^2 dx = \int_0^\pi 1 dx = \pi \rightarrow \frac{1}{\sqrt{\pi}}$ normája 1.

$\int_0^\pi |\cos(nx)|^2 dx = \int_0^\pi \frac{1}{2} dx = \frac{\pi}{2} \rightarrow \sqrt{\frac{2}{\pi}} \cos(nx)$, $n=1, 2, \dots$ normája 1.

Tehát az ortonormált bázis: $\frac{1}{\sqrt{\pi}}, \sqrt{\frac{2}{\pi}} \cos x, \sqrt{\frac{2}{\pi}} \cos(2x), \dots$

(b) $\hat{f}(-5) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\pi}^{\pi} e^{-i(-5x)} f(x) dx = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_0^1 e^{5ix} \cdot 2 dx = \sqrt{\frac{2}{\pi}} \left[\frac{e^{5ix}}{5i} \right]_0^1$
 $= \sqrt{\frac{2}{\pi}} \cdot \left(-\frac{i}{5}\right) [e^{5i} - 1]$

(c) Mivel $\frac{\partial^2}{\partial x^2} e^{5ix} = -25 e^{5ix}$ és $\frac{\partial^2}{\partial x^2} \sin(2x) = -4 \sin(2x)$,

$\psi(t, x) = e^{-25 \cdot t} e^{5ix} + e^{-4 \cdot t} \sin(2x)$

(d) Ha $\psi(t, x) = c_1(t) \cdot \sin(3x)$, akkor $\frac{d^2 c_1(t)}{dt^2} = -9 c_1(t)$, $c_1(0) = 1$, $c_1'(0) = 0$

tehát $c_1(t) = \cos(3t) \rightarrow \psi(t, x) = \cos(3t) \sin(3x)$

Ha $\psi(t, x) = c_2(t) \cdot \sin(4x)$, akkor $\frac{d^2 c_2(t)}{dt^2} = -16 c_2(t)$, $c_2(0) = 0$, $c_2'(0) = 1$

tehát $c_2(t) = \frac{1}{4} \sin(4t) \rightarrow \psi(t, x) = \frac{1}{4} \sin(4t) \sin(4x)$

Vagyis

$\psi(t, x) = \cos(3t) \sin(3x) + \frac{1}{4} \sin(4t) \cdot \sin(4x)$

2. (2+1+(2+4+1) pont)

a) Legyen $y'' + 7y' + 8y = e^{i\omega t}$, $y = A(\omega)e^{i\omega t}$. Mennyi $A(\omega)$?

b) Legyen $f(x) = 2$, ha $x \in [-1, 1]$, máskülönben $f = 0$. Ha $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \hat{f}(p)e^{ipx} dp$, akkor mennyi $\hat{f}(-0.5)$?

c) Keresd meg a következő DE megoldását a ($G(t) = 0$, ha $t < 0$) feltétel mellett!
 $9G'' + 27G = \delta$.

Add meg a következő mennyiségeket!

$$G(0^+) - G(0^-) =$$

$$G'(0^+) - G'(0^-) =$$

Mennyi $G(t)$?

d) Írd fel az $9y'' + 27y = f(t)$ DE megoldását, ha $(y(t) = f(t) = 0, \text{ ha } t \ll 0)$.

$$(a) [(i\omega)^2 + 7i\omega + 8] A(\omega) e^{i\omega t} = e^{i\omega t} \longrightarrow A(\omega) = \frac{1}{-\omega^2 + 7i\omega + 8}$$

$$(b) \hat{f}(-0.5) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i(-0.5)x} f(x) dx = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-1}^1 e^{ix/2} \cdot 2 dx = \frac{2}{\sqrt{2\pi}} \left[\frac{e^{ix/2}}{1/2 \cdot i} \right]_{-1}^1 \\ = \frac{2\sqrt{2}}{\pi \cdot i} [e^{i/2} - e^{-i/2}]$$

$$(c) G(0^+) - G(0^-) = 0, \quad G'(0^+) - G'(0^-) = \frac{1}{9} \quad (*)$$

$$(1) G(t) = 0, \text{ ha } t < 0$$

$$(2) 9G''(t) + 27G(t) = 0, \text{ ha } t > 0$$

tehát ekkor $G(t) = C_1 \cos(\sqrt{3}t) + C_2 \sin(\sqrt{3}t)$

a (*) feltétel miatt

$$G(t) = \frac{1}{9\sqrt{3}} \sin(\sqrt{3}t)$$

Tehát

$$G(t) = \begin{cases} 0, & \text{ha } t < 0 \\ \frac{1}{9\sqrt{3}} \sin(\sqrt{3}t), & \text{ha } t > 0 \end{cases}$$

$$(d) y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} G(t-\tau) f(\tau) d\tau = \int_{-\infty}^t \frac{1}{9\sqrt{3}} \sin(\sqrt{3}(t-\tau)) f(\tau) d\tau$$

3. (2+2+(3+2+1) pont)

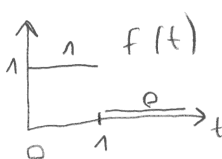
a) Számold ki az $f = 1 - H(t - 1)$ függvény Laplace transzformáltját a definíció alapján!

b) Számold ki az alábbi f, g függvénypar $f * g$ konvolúcióját! $f(t) = 2, g(t) = \sin 5t$

c) Legyen $y'' - 25y = (1 - t)^2, y(0) = 2, y'(0) = 3$. Mennyi $\mathcal{L}(y(t)) = Y(s)$? ($\mathcal{L}(t^n) = \frac{n!}{s^{n+1}}$.)

d) Írd fel azt, hogy hogyan néz ki $Y(s)$ parciális tört felbontása! (Az együtthatókat nem kell kiszámolni!)

e) Mennyi $y(t)$?

a) $f(t) = \begin{cases} 1, & \text{ha } 0 \leq t < 1 \\ 0, & \text{ha } 1 < t \end{cases}$ $F(s) = \int_0^{\infty} e^{-st} f(t) dt = \int_0^1 e^{-st} dt = \left[\frac{e^{-st}}{-s} \right]_0^1 = \frac{1}{s} (1 - e^{-s})$

b) $(f * g)(t) = \int_0^t 2 \cdot \sin(5\tau) d\tau = -\frac{2}{5} [\cos(5\tau)]_0^t = -\frac{2}{5} (\cos(5t) - 1)$

c) $y'' - 25y = 1 - 2t + t^2, y(0) = 2, y'(0) = 3$

$$(s^2 Y(s) - s \cdot 2 - 3) - 25 Y(s) = \frac{1}{s} - 2 \cdot \frac{1}{s^2} + \frac{2}{s^3}$$

$$Y(s) = \frac{1}{s^2 - 25} \left(2s + 3 + \frac{1}{s} - \frac{2}{s^2} + \frac{2}{s^3} \right)$$

d) $Y(s) = \frac{A}{s-5} + \frac{B}{s+5} + \frac{C}{s} + \frac{D}{s^2} + \frac{E}{s^3}$
 Mivel $s^2 - 25 = (s-5)(s+5)$

e) $y(t) = A e^{5t} + B e^{-5t} + C + Dt + \frac{E}{2} t^2$
 Mivel $\mathcal{L}^{-1}\left(\frac{2}{s^3}\right) = t^2$

4.(1+1+2+3+3 pont)

a) Legyen

$$A = \begin{pmatrix} 2i & -3i \\ 3 & 4i \end{pmatrix}.$$

Mennyi A^* ?

b) Legyen $f_1 = (i/\sqrt{2}, i/\sqrt{2})^T$, $f_2 = (z, -1/\sqrt{2})^T$ egy ortonormált basis. Mennyi z ?

c) A $v = (2, 3)^T$ vektor kifejezhető az f -ek lineáris $\alpha f_1 + \beta f_2$ kombinációjaként! Mennyi α ?

d) Elegitse ki $\phi(t, x)$ a $\partial_{tt}^2 \phi - \partial_{tx}^2 \phi + 8\partial_{xx}^2 \phi = 0$ egyenletet. Ha $\phi(t, x) = e^{i(\omega t + kx)}$, akkor milyen összefüggés áll fenn ω és k között?

e) Legyen

$$\frac{d}{dt} \bar{y} + \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \bar{y} = \begin{pmatrix} t^2 \\ t^4 \end{pmatrix}, \quad \bar{y}(0) = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

Mennyi $\bar{Y}(s)$? (Nem kell elvegezni a matrixok invertálásait!)

$$\text{(a)} \quad A^* = \begin{pmatrix} \overline{2i} & \overline{-3i} \\ \overline{3} & \overline{4i} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2i & 3 \\ 3 & -4i \end{pmatrix}$$

$$\text{(b)} \quad (f_1, f_2) = 0 = \frac{\bar{i}}{\sqrt{2}} \cdot z + \frac{\bar{i}}{\sqrt{2}} \cdot \left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right) = \frac{1}{\sqrt{2}} \left(-i z + \frac{i}{\sqrt{2}}\right) \rightarrow z = +\frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\text{(c)} \quad \alpha = (f_1, v) = \left(\begin{pmatrix} i/\sqrt{2} \\ i/\sqrt{2} \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \end{pmatrix} \right) = \frac{\bar{i}}{\sqrt{2}} \cdot 2 + \frac{\bar{i}}{\sqrt{2}} \cdot 3 = -\frac{5i}{\sqrt{2}}$$

$$\text{(d)} \quad (i\omega)^2 - (i\omega)(ik) + 8(ik)^2 = 0 \\ -\omega^2 + \omega k - 8k^2 = 0$$

$$\text{(e)} \quad \begin{pmatrix} s Y_1(s) - 0 \\ s Y_2(s) - 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} Y_1(s) \\ Y_2(s) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{2!}{s^3} \\ \frac{4!}{s^5} \end{pmatrix}$$

$$\bar{Y}(s) = \begin{pmatrix} Y_1(s) \\ Y_2(s) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2+s & 3 \\ 3 & 2+s \end{pmatrix}^{-1} \begin{pmatrix} 2!/s^3 \\ 4!/s^5 \end{pmatrix}$$